
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΒΑΣΙΚΕΣ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

1.1. Χειρουργικές λοιμώξεις	1
1.2. Νερό, ηλεκτρολύτες και οξεοβασική ισορροπία	16
1.3. Καταπληξία (shock)	50
1.4. Αιμόσταση	73
1.5. Μεταβολισμός και διατροφή	89
1.6. Επούλωση τραύματος	100
1.7. Βιολογική απάντηση στο εγχειρητικό τραύμα	103

2. ΠΕΡΙΕΓΧΕΙΡΗΤΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ

2.1. Προεγχειρητική εκτίμηση και αγωγή	109
2.2. Αρχές χειρουργικής τεχνικής	113
2.3. Μετεγχειρητική φροντίδα - Βασικές αρχές	118
2.4. Γενικές μετεγχειρητικές επιπλοκές	124

3. ΑΡΧΕΣ ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΗΣ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗΣ (ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΣΤΗ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ, EVIDENCE-BASED SURGERY)

3.1. Μεθοδολογία αποδεικτικής χειρουργικής	153
3.2. Διαθέσιμες μελέτες	153
3.3. Στατιστική ανάλυση	155
3.4. Τελικοί στόχοι αποδεικτικής χειρουργικής	155
3.5. Τελικές διατυπώσεις	156

4. ΤΡΑΥΜΑ ΚΑΙ ΕΝΤΑΤΙΚΗ ΘΕΡΑΠΕΙΑ

4.1. Τραύμα	157
4.1.1. Πολυτραυματίας	157
4.1.2. Τραύμα κοιλίας	157
4.2. Η εγκαυματική νόσος	190
4.3. Δήγματα και νυγμοί	210
4.4. Καρδιακή ανακοπή, αναζωογόνηση και αντιμετώπιση βαρέως πάσχοντος	215

5. ΜΕΤΑΜΟΣΧΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΝΟΣΟΚΑΤΑΣΤΟΛΗ

5.1. Χειρουργικά προβλήματα στον ανοσοκατεσταλμένο ασθενή	229
---	-----

6. ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΟΓΚΟΛΟΓΙΑ

6.1. Βιογενετική του καρκίνου	233
6.2. Καρκινικοί δείκτες	236
6.3. Σαρκώματα και όγκοι μαλακών μορίων	241
6.4. Μελάνωμα και κακοήθεις νεοπλασίες του δέρματος	245

7. ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

7.1. Βαριατρική χειρουργική	255
-----------------------------------	-----

8. ΛΑΠΑΡΟΣΚΟΠΙΚΗ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ - ΑΡΧΕΣ ΕΝΔΟΣΚΟΠΙΚΗΣ ΚΑΙ ΛΑΠΑΡΟΣΚΟΠΙΚΗΣ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗΣ

8.1. Εξοπλισμός - Βασικές αρχές	271
8.2. Παθοφυσιολογικές επιπτώσεις των λαπαροσκοπικών επεμβάσεων	274

8.3. Πλεονεκτήματα της λαπαροσκοπικής τεχνικής	275
8.4. Ιδιαιτερότητες της λαπαροσκοπικής τεχνικής	275
8.5. Επιπλοκές της λαπαροσκοπικής χειρουργικής	276
8.6. Λαπαροσκοπικές εγχειρήσεις	276
8.7. Ατενίζοντας το μέλλον: Ρομποτική χειρουργική και Τηλεχειρουργική	279
8.8. Χειρουργική μέσω φυσιολογικών στομιών (NOTES)	281

9. ΚΕΦΑΛΗ ΚΑΙ ΤΡΑΧΗΛΟΣ

9.1. Επιδημιολογία	283
9.2. Καρκινογένεση	283
9.3. Σταδιοποίηση	283
9.4. Προεγχειρητικός έλεγχος	284
9.5. Όγκοι κεφαλής-τραχήλου	285
9.6. Ειδικά θέματα	298

10. ΜΑΣΤΟΣ

10.1. Ανατομία και Φυσιολογία	301
10.2. Διαγνωστική προσέγγιση των Παθήσεων του μαστού	303
10.3. Καλοήθεις όγκοι και καταστάσεις του μαστού	314
10.4. Καρκίνος του μαστού	324
10.5. Αποκατάσταση μετά από μαστεκτομή	345

11. ΕΝΔΟΚΡΙΝΕΙΣ ΑΔΕΝΕΣ

11.1. Θυρεοειδής	349
11.2. Παραθυρεοειδείς	373
11.3. Ενδοκρινής μοίρα του παγκρέατος (Εν.Μ.Π.)	392
11.4. Υπόφυση και επινεφρίδια	441
11.5. Σύνδρομα πολλαπλής ενδοκρινικής νεοπλασίας (Multiple Endocrine Neoplasia Syndromes)	449

12. ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΟΙΣΟΦΑΓΟΥ - ΔΙΑΦΡΑΓΜΑΤΟΚΗΛΕΣ

12.1. Ανατομία	455
12.2. Φυσιολογία	458
12.3. Παρακλινική διερεύνηση των παθήσεων του οισοφάγου	459
12.4. Καλοήθεις παθήσεις του οισοφάγου	459
12.5. Όγκοι του οισοφάγου	475

13. ΘΩΡΑΚΑΣ

13.1. Θωρακικό τοίχωμα και υπεζωκότας	485
---	-----

14. ΣΠΛΗΝΑΣ

14.1. Ιστορική αναδρομή	505
14.2. Ανατομία	505
14.3. Ιστολογία	506
14.4. Λειτουργίες του σπλήνα	506
14.5. Κλινικός και εργαστηριακός έλεγχος	507
14.6. Παθήσεις του σπλήνα	508
14.7. Σπληνεκτομή	518

15. ΑΓΓΕΙΑ

15.1. Παθήσεις των αρτηριών	525
15.1.1. Χρόνια αποφρακτική αρτηριοπάθεια των κάτω άκρων	525
15.1.2. Οξεία ισχαιμία άκρων	536
15.1.3. Το διαβητικό πόδι	550
15.1.4. Ακρωτηριασμοί	553
15.1.5. Εντερική ισχαιμία	557
15.1.6. Νεφραγγειακή υπέρταση	563
15.1.7. Αγγειακή εγκεφαλική νόσος	565
15.1.8. Αποφρακτική αρτηριοπάθεια των κλάδων του αορτικού τόξου	573

15.1.9. Αρτηριακά ανευρύσματα	576
15.1.10. Αγγειακές ανωμαλίες	600
15.1.11. Νεότερες αγγειοχειρουργικές εξελίξεις	605
15.2. Παθήσεις των φλεβών	630

16. ΠΕΡΙΤΟΝΑΪΚΗ ΚΟΙΛΟΤΗΤΑ

16.1. Κοιλιακό τοίχωμα	639
16.2. Περιτόναιο	646
16.3. Μεσεντέριο και επίπλουν	652
16.4. Οπίσθιο περιτόναιο και οπισθοπεριτοναϊκός χώρος	654
16.5. Κήλες	659
16.6. Οξεία κοιλία	677
16.7. Αιμορραγίες πεπτικού	696
16.7.1. Οξεία αιμορραγία ανωτέρου πεπτικού	696
16.7.2. Αιμορραγίες από το κατώτερο πεπτικό σύστημα (ΚΠΣ)	703

17. ΣΤΟΜΑΧΟΣ ΚΑΙ ΔΩΔΕΚΑΔΑΚΤΥΛΟ

17.1. Στόμαχος	709
17.1.1. Εμβρυολογία	709
17.1.2. Ανατομία	709
17.1.3. Ιστολογία	712
17.1.4. Φυσιολογία του στομάχου	713
17.1.5. Παθήσεις του στομάχου	718
17.2. Παθήσεις του δωδεκαδακτύλου	753
17.2.1. Εκκολπώματα δωδεκαδακτύλου	753
17.2.2. Όγκοι του δωδεκαδακτύλου	753

18. ΛΕΠΤΟ ΕΝΤΕΡΟ

18.1. Εμβρυολογία του λεπτού εντέρου	755
18.2. Ανατομία του λεπτού εντέρου	755
18.3. Ιστολογία του λεπτού εντέρου	757
18.4. Φυσιολογία του λεπτού εντέρου	758
18.5. Εντερική απόφραξη	760
18.6. Φλεγμονώδεις παθήσεις	765
18.7. Νεοπλάσματα λεπτού εντέρου	768
18.8. Εκκολπώματα λεπτού εντέρου	774
18.9. Σύνδρομο βραχέος εντέρου	775
18.10. Μεσεντέριος ισχαιμία	775
18.11. Μεταμόσχευση εντέρου	777

19. ΣΚΩΛΗΚΟΕΙΔΗΣ ΑΠΟΦΥΣΗ

19.1. Εμβρυολογία	779
19.2. Ανατομία	779
19.3. Οξεία σκωληκοειδίτιδα	779
19.4. Μη φλεγμονώδεις παθήσεις σκωληκοειδούς	788
19.5. Νεοπλάσματα σκωληκοειδούς	789
19.6. Τυχαία σκωληκοειδεκτομή	789

20. ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΕΣ ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΠΑΧΕΟΣ ΕΝΤΕΡΟΥ ΚΑΙ ΟΡΘΟΥ

20.1. Ανατομία παχέος εντέρου, ορθού, πρωκτού και πυελικού εδάφους	791
20.2. Φυσιολογία	800
20.3. Συγγενείς ανωμαλίες	802
20.4. Τραύμα	804
20.5. Φλεγμονώδεις παθήσεις	818
20.6. Καλοήθεις παθήσεις	829
20.7. Προκαρκινωματώδεις καταστάσεις	847
20.8. Κακοήθεις παθήσεις	854

21. ΠΡΩΚΤΟΣ

21.1. Εισαγωγή	869
21.2. Διαγνωστική προσπέλαση του πρωκτικού σωλήνα	869
21.3. Παθήσεις του περινέου	872
21.4. Κοινές καλοήθειες παθήσεις του πρωκτού	881
21.5. Ολιγότερο συνηθείς καλοήθειες παθήσεις του πρωκτού	896
21.6. Νεόπλασμα του πρωκτού	905

22. ΗΠΑΡ ΚΑΙ ΠΥΛΑΙΟΦΛΕΒΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

22.1. Εισαγωγή	911
22.2. Στοιχεία χειρουργικής ανατομικής	911
22.3. Στοιχεία ιστολογίας του ήπατος	911
22.4. Στοιχεία φυσιολογίας του ήπατος	912
22.5. Κλινική εξέταση του ήπατος	928
22.6. Διαγνωστικά μέσα	929
22.7. Προεγχειρητική εκτίμηση της λειτουργίας του ήπατος	930
22.8. Ίκτερος	938
22.9. Μάζα ήπατος	943
22.10. Χειρουργικές παθήσεις του ήπατος	945
22.10.1. Κακώσεις του ήπατος	945
22.10.2. Αποστήματα	947
22.10.3. Κυστική νόσος του ήπατος	947
22.10.4. Όγκοι του ήπατος	972
22.10.4.1. Καλοήγη νεοπλασμάτα	972
22.10.4.2. Κακοήγη νεοπλασμάτα	981
22.10.5. Αιμοχολία και χολαιμία	1020
22.11. Κίρρωση και πυλαία υπέρταση	1021
22.12. Ιογενείς ηπατίτιδες στη χειρουργική	1051
22.13. Αρχές ηπατικής χειρουργικής	1054

23. ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΕΣ ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΧΟΛΗΦΟΡΩΝ

23.1. Ανατομία	1061
23.2. Φυσιολογία	1062
23.3. Διαγνωστική προσπέλαση	1066
23.4. Απεικονιστικός έλεγχος των χοληφόρων	1070
23.5. Συγγενείς παθήσεις των χοληφόρων	1074
23.6. Χολολιθίαση - Καλοήθειες παθήσεις της χοληδόχου κύστης	1075
23.7. Λιθίαση του χοληδόχου πόρου	1083
23.8. Καλοήθειες, μη λιθιασικής αιτιολογίας παθήσεις των χοληφόρων	1087
23.9. Καρκίνος των εξωηπατικών χοληφόρων χοληφόρων	1093
23.9.1. Καρκίνος χοληδόχου κύστης	1093
23.9.2. Χολαγγειοκαρκίνωμα	1095
23.9.3. Μεταστατικοί όγκοι	1107

24. ΠΑΓΚΡΕΑΣ

24.1. Ιστορία	1108
24.2. Εξωκρινής μοίρα του παγκρέατος (Εξ.Μ.Π)	1108
24.3. Παγκρεατίτιδες	1123
24.4. Κυστικά μορφώματα παγκρέατος	1167
24.5. Νεοπλασμάτα του παγκρέατος	1177
24.6. Τμήματα παγκρέατος	1206
24.7. Επιπλοκές της ERCP	1214